

anyagi háttérre is szükség van. Szerény körülmények között indulunk, de a budapesti Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület és a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulásának hathatós erkölcsi, anyagi, emberi támogatásával (kiemelném e téren *dr. Issekutz Sarolta* elnöksasszony fáradságot nem ismerő munkáját). Tehát dolgozni fogunk, nagyon sok területen vannak elképzelések (kultúra, társadalom, oktatás, egyház stb.) - várjuk a támogatókat, az új szervezeti és egyéni tagság jelentkezését.

- Az érdeklődők hogyan vehetik föl a kapcsolatot a szövetséggel?
- Postacímünk: 3400 Cluj-Kolozsvár, Románia, str. Lunii, nr 8/20,
- telefonok; 064/12-00-25, 094/536-660,
- e-mail: karen@zorotec.ro.

Szabó Csilla

(Utánnymás a kolozsvári Szabadság c. lap 2001. XI. 23-i számából)

*****

Dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érseket a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen díszdoktorrá avatták.

Számunkra különösen nagy büszkeséget jelent, hogy az érsek úr, aki egyúttal az Erdélyben élő örmény szertartású római katolikusok Apostoli Kormányzója is, a biblikum témájában kifejtett tudományos munkássága elismerésül kapta e címet. Dr. Jakubinyi György a magyarörmény katolikus közösség érdekében is számos publikációt közölt és széleskörű tevékenységet fejt ki. A jubileumi évre jelentette meg "*A romániai katolikus örmények ordináriátusa*" című kiadványt. A közelmúltban pedig a Vatikáni Rádió magyar nyelvű adásában egy nyilatkozat keretében szolt a magyarörménység kettős identitáshoz való ragaszkodásáról.

Egész magyarhoni közösségünk nevében őszinte nagyrabecsülésünkről biztosítjuk az érsek urat és gratulálunk!

*****

Jelenleg a katolikus Egyházban 21 rítus azaz szertartás van. A nagy többség a latin, azaz a római katolikus rítust követi. Az örmény szertartás egyike a keletieknek. A katolikus Egyház Erdélyben három rítusban áll fenn: a latin, azaz a római katolikus, a bizánci, azaz nálunk a román görög katolikus és az örmény katolikus rítus. A Romániai Püspökök Konferenciája ennek megfelelően három rítusú, de ugyanazt az "egy, szent, katolikus és apostoli" Egyházat testesíti meg, amelyet a nikaia-konstantinápolyi hitvallás (a "hosszú" Hiszekegy) 325 és 381-ben meghatározott. A katolikus Egyháznak ezt az egységét a jelenlegi törvényhozás nem ismeri el, mert a görög katolikus és a római katolikus Egyházat külön "kultuszként" tartja számon, az örmény katolikus rítusról pedig nem vesz tudomást.

Az erdélyi örmény katolikus Egyház ettől függetlenül létezik és továbbra is üdvösségre vezeti híveit.

/..

Isten színe előtt nem a létszám számít, nincsenek nagy és kis tettek, csak nagy és kis szeretet van, amit tetteinkbe beleviszünk. Legyünk hát a Nagy Örmény Jubileum évében - de azután is - a keresztény szeretet tanúi minden embertestvérünk számára. Akkor elnyerjük mi is Isten áldását az erdélyi örmény közmondás szerint: "Ha Isten ad, akkor mind a két kezével ad". (Szongott id. mű, 325. o.).

Főpásztori áldásommal köszöntöm minden Kedves Testvéremet,

Szamosújvár/Gyulafehérvár 2001.
Húsvét vasárnapján

Jakubinyi György érsek
örmény apostoli kormányzó

(A romániai katolikus örmények ordináriátusa című kiadvány előszavából)

*****

Az örmények és a nyomtatás (egy kiállításról és megnyitójáról)

Az örmény írást Meszrop Mastoc hozta létre a IV. században, némi görög befolyással, mert a régió más nyelveivel ellentétben az örmény írás kezdettől fogva jelölte a magánhangzókat is. (És balról jobbra kell írni-olvasni.)

A nyomtatás bizonyára gyorsan és könnyen került egy olyan nép köztudatába, amely 1600 éve ír, amikor sokak mások - közmondásosan - "még a fáról sem szálltak le". Ha valami akadályozta ezt, hát legfeljebb a háborúk, a menekülések.

Nehéz dolga is volt az *Örményekről nyomtatásban, az örmény történelem és kultúra évszázadai* című kiállítás összeállításának. Mint rövid bevezetőjében dr. Issekutz Sarolta mondta, a cím ("az évszázadok") még szerénykedésnek is felfogható, miután inkább évezredről van szó.

Az erdélyi örmények íráshoz való viszonyára pedig jellemző talán, amit *Szongott Kristófnál* találunk Szamosújvár monográfiájában *Örmény szótalányok* (találós kérdések) cím alatt: *Fehér a szántóföldem, kezemmel vetek, számmal aratok.* Hogy mi ez? A megoldás: *írás.*

December 3-án, hétfőn mindenestre igen gazdag anyaggal nyílt meg a kiállítás, amelyről a szó jó értelmében mondhatni, hogy zsúfolt. A Budapest II. kerületi Marczibányi téri Művelődési Központban az ezeréves kódexlapok és illusztrációk fotokópiáitól kezdve a legutóbbi évek terméséig vezet az anyag a látogatót.

A megnyitó beszédet *Weinwurm Árpád* tartotta a Fővárosi Közgyűlés Kisebbségi, Emberi Jogi és Vallásügyi Bizottságának elnöke. Elmondta, hogy bár nem örmény származású, mégis érdeklődéssel fordul az ősi nép kultúrája fele. Tudjuk, hogy jóakarátú figyelemmel kíséri a ma élők tevékenységét. Weinwurm Árpád úr szerint az olvasás, a tudás és információk továbbadása alapvetően fontos kérdés, a kultúra alapja; meggyőződése - tette hozzá - hogy az elektronikus közlési módok a jövőben sem fogják kiszorítani a klasszikus olvasást.

Jót tett az elnök úr ezzel a kijelentéssel, erősítette azt, a bennünk időnként megingó reményt, hogy lapozható könyveinkkel, szépen megálmodott, formás, gondosan készített régi és új nyomtatványainkkal nem kell mindenáron defenzív szomorúságba vonulnunk.

A kiállítás tárgyairól képtelenség beszélni. Nem csupán a mennyiség miatt, hanem azért is, mert szinte minden laphoz, könyvhöz, plakáthoz vagy újságoldalhoz (a régi kódexlapokról nem is beszélve) egy-egy kis esszét lehetne (kellene!) csatolni.

Az egyik falon a régmúlt:

könyvtárakban hét lakat alatt őrzött "csodák" színes fotói. A szemben lévő oldalon főként az erdélyi magyarörmények kiadványai, kezdve például a Szamosújvári Társalkodó Kör magyar nyelvű könyvecskéjével, amelyet a Kör 25 éves jubileumára adtak ki 1886-ban.

És a falakon időrendbe sorakoztatva a tájékoztató szövegek, például *Örmények ma Magyarországon* címmel:

A 330 éve betelepült örménység, a magyarörmények alkotják a hazai történelmi örménységet, akik többségükben Trianon tragédiája következtében kerültek Erdélyből a mai Magyarország területére. Létszámuk kb. 15 ezer főre tehető.